Yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén om Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om inrättande av en ram för att underlätta hållbara investeringar

[COM(2018) 353 final – 2018/0178 (COD)]

och

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EU) 2016/1011 avseende referensvärden för koldioxidsnåla investeringar och för klimatpositiva investeringar

[COM(2018) 355 final – 2018/0180 (COD)]

(2019/C 62/16)

Föredragande: **Daniel MAREELS**

Remiss	Europeiska unionens råd, 6.7.2018
	Europaparlamentet, 5.7.2018
Rättslig grund	Artikel 114 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt
Ansvarig facksektion	Ekonomiska och monetära unionen, ekonomisk och social sammanhållning
Antagande av facksektionen	3.10.2018
Antagande vid plenarsessionen	17.10.2018
Plenarsession nr	538
Resultat av omröstningen	182/0/0
(för/emot/nedlagda röster)	

1. **Slutsatser och rekommendationer**

1.1 EESK välkomnar förslagen om taxonomin, som utgör ett första steg i genomförandet av handlingsplanen för finansiering av hållbar tillväxt ([1]). På så sätt fastställs det när man kan tala om ”miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter”, vilket i sin tur gör det möjligt att fastställa ”miljömässigt hållbara investeringar”, vilket är det som är viktigt i detta sammanhang.

1.2 Även förslaget om att inrätta nya referensvärden för koldioxidsnåla investeringar och för klimatpositiva investeringar välkomnas.

1.3 Mot bakgrund av handlingsplanens mål är det ytterst viktigt att redan från början lägga en stabil grund för det fortsatta arbetet. Taxonomin fyller denna funktion, och kommittén stöder helt valet att börja med detta.

1.4 Denna grund bör för övrigt även stämma överens med de höga ambitioner som fastställs i handlingsplanen, nämligen att ”EU är väl lämpat för denna [globala] ledarroll”. Det gäller nu att agera i enlighet med denna ambition och införa taxonomin i linje med detta.

1.5 Det är av yttersta vikt att hela EU talar med en röst i denna fråga och följer samma tillvägagångssätt. Den europeiska taxonomin bör således kunna överstiga och ersätta de befintliga enskilda och spridda tillvägagångssätten i medlemsstaterna. Där det är möjligt bör man stödja sig på befintliga internationella ramar.

1.6 Det skulle också gynna den inre marknaden, i synnerhet för att i hela EU locka till sig kapital för hållbara investeringar. Kostnaderna för marknadsaktörerna kommer nämligen att sjunka och investerarna kommer att få fler valmöjligheter.

([1]) COM(2018) 97 final.

1.7 Handlingsplanen och genomförandet av den medför stora utmaningar. Detta är alldeles uppenbart en miljö som håller på att förändras och ständigt utvecklas. Taxonomin bör därför ses som ett föränderligt instrument som regelbundet måste ses över och anpassas.

1.8 Mot bakgrund av ovanstående håller kommittén med om att det stegvisa och mjuka tillvägagångssätt som valts i förslagen är att föredra. Det är bra att börja med ett begränsat antal områden och ett begränsat antal rättsliga skyldigheter.

1.9 Såsom nämns ovan avser de aktuella förslagen miljöperspektivet. Ur ett helhetsperspektiv fortsätter dock kommittén att efterlysa hänsyn till den övergripande samstämmigheten. Det är visserligen positivt att minimigarantier på det sociala området och bolagsstyrningsområdet måste beaktas, men ytterligare åtgärder bör vidtas. Det gäller således att i framtiden verka för en utvidgning till mål för social hållbarhet och bolagsstyrning.

1.10 Kommittén ställer sig till fullo bakom valet att införa en EU-taxonomi med hög detaljnivå. Det är mycket viktigt att uppnå visshet och klarhet om vilka verksamheter som verkligen är miljömässigt hållbara, liksom att från början undanröja tvivel i det avseendet.

1.11 Även taxonomins praktiska användbarhet är ytterst viktig. Det kommer också konsumenterna och investerarna till godo. Dessutom bör beslutet att använda taxonomin först när den är stabil och mogen stödjas till fullo.

1.12 I taxonomin bör man även ta hänsyn till företagens tillämpning. Det är nämligen till stor del företagen som kommer att sörja för den ”verkliga” övergången till en hållbar ekonomi. Ett tillvägagångssätt där skillnaderna mellan olika sektorer och företagens storlek beaktas är säkerligen på sin plats. Det är även nödvändigt att konkurrensen inte snedvrids när det gäller att locka till sig finansiering för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.

1.13 Samtidigt måste taxonomin kunna tillämpas såväl i ett stort och internationellt sammanhang som i ett lokalt sammanhang. För EESK står det klart att man inte bara måste förhindra att dessa åtgärder i alltför hög grad skräddarsys för mycket stora enheter, utan även att de måste komma små och medelstora företag till godo.

1.14 Det är positivt att de europeiska tillsynsmyndigheterna spelar en nyckelroll i utarbetandet av EU-taxonomin. Den måste kunna användas av alla finansinstitut och kunna tillämpas på alla finansiella produkter, samtidigt som den förblir genomförbar för alla berörda affärsverksamheter. Dessutom bör förenligheten med EU:s finanslagstiftning hållas i åtanke. Ytterligare bördor och kostnader för reglering och tillsyn bör begränsas i möjligaste mån, bl.a. på grundval av proportionalitetsprincipen.

1.15 För kommittén är även information och kommunikation av avgörande betydelse. Kommittén anser det därför vara mycket lämpligt att stor uppmärksamhet ägnas åt information och kommunikation med alla berörda parter, inklusive den operativa affärsmiljön, och med allmänheten. Man skulle kunna utarbeta en plan för att ge alla berörda parter och allmänheten så mycket information som möjligt och inleda en dialog med dem, så att det uppstår en ”buy-in”. Även finansiell upplysning och utbildning bör ingå i detta arbete. Människorna gör skillnad!

2. **Bakgrund** ([2])

2.1 På internationell nivå har antagandet av FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling (2015) och klimatavtalet från Paris (2016) medfört en stor förändring i inställningen till klimatförändringar och miljöförstöring. Kort sagt har man globalt valt att slå in på vägen mot en mer hållbar miljö.

2.2 EU väntade inte på detta för att ta initiativ, men arbetet har intensifierats sedan ovan nämnda internationella texter antogs. Dessutom kräver övergången till hållbarhet stora ansträngningar och betydande investeringar. Enbart i fråga om klimat och energi nämns belopp på 180 miljarder euro per år.

2.3 Därför inrättades 2016 en högnivågrupp för att utveckla EU-strategin för hållbar finansiering. Den föreslog bl.a. två initiativ som rör det europeiska finansiella systemet:

([2]) Denna ”bakgrund” bygger till stor del på motiveringen i förslaget till förordning och på handlingsplanen för finansiering av hållbar tillväxt – COM(2018) 97 final.

2.3.1 Det första är att förbättra det finansiella systemets bidrag till hållbar tillväxt för alla.

2.3.2 Det andra är att stärka den finansiella stabiliteten genom att införliva ESG-faktorer (miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning) i investeringsbeslut.

2.4 Dessutom lägger högnivågruppen fram åtta rekommendationer som hållbara byggstenar för ett hållbart finansiellt system. Bland annat efterlyser man ett tekniskt robust klassifikationssystem på EU-nivå – dvs. en ”taxonomi” – för att förtydliga vad som är ”grönt” och ”hållbart”. Detta gör det möjligt att slå fast när en ekonomisk verksamhet är ”miljömässigt hållbar”.

2.5 I anslutning till högnivågruppens arbete lade kommissionen under våren 2018 fram en handlingsplan för finansiering av hållbar tillväxt. Där aviseras bland annat de aktuella förslagen.

2.6 Dessa förslag ([3]) av den 24 maj 2018 syftar till följande:

2.6.1 Att lägga grunden för en taxonomi, såsom nämns ovan. Detta gör det också möjligt att fastslå vad som är ”hållbara investeringar”.

2.6.2 Att upprätta tydliga riktlinjer för investerare. Syftet med dessa riktlinjer, särskilt för vissa aktörer i det finansiella systemet, är att skapa tydlighet och samstämmighet när det gäller frågan om hur ESG-risker kan integreras i investeringsbeslut och råd till investerare.

2.6.3 Att skärpa transparenskraven för vissa aktörer i det finansiella systemet, bland annat vad gäller hur de integrerar riktlinjerna enligt punkt 2.6.2 i ovan nämnda beslut och råd. De måste också visa hur de uppnår sina hållbarhetsmål.

2.6.4 Att inrätta nya referensvärden för ”koldioxidsnåla investeringar” och för ”klimatpositiva investeringar” som ska tillämpas av utvecklarna för att ge användarna säkerhet i detta avseende.

3. **Anmärkningar och kommentarer**

3.1 EESK välkomnar de aktuella förslagen, som utgör ett första steg i genomförandet av handlingsplanen för finansiering av hållbar tillväxt. I första hand gäller det inrättandet av en taxonomi. På så sätt fastställs det när man kan tala om ”miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter”. Detta gör det i sin tur möjligt att fastställa ”miljömässigt hållbara investeringar”, vilket är det som i slutändan är viktigt i detta sammanhang.

3.2 Dessutom är dessa förslag långt ifrån de enda som bidrar till att uppnå detta mål. Tvärtom handlar det här om en ytterst komplicerad fråga där många åtgärder och initiativ kommer att behöva vidtas. Vissa av dessa har redan lagts fram, och andra kan förväntas inom en nära eller längre framtid.

3.3 Mot bakgrund av handlingsplanens mål är det ytterst viktigt att redan från början lägga en stabil grund för det fortsatta arbetet. Taxonomin fyller denna funktion, och kommittén stöder helt valet att börja med detta. För övrigt gäller det i första hand att klart och tydligt förstå vad som verkligen är ”grönt” och ”hållbart”.

3.4 Denna grund bör för övrigt även stämma överens med de höga ambitioner som fastställs i handlingsplanen. Där uppges bl.a. att ”EU är väl lämpat för denna [globala] ledarroll”. Det gäller nu att agera i enlighet med detta och införa taxonomin i linje med detta.

3.5 Taxonomin måste därför vara oklanderlig och bli allmänt accepterad av alla berörda parter. Om så inte skulle vara fallet, finns det en risk för eventuella negativa konsekvenser för all framtida utveckling och för uppnåendet av de fastställda målen. En sådan svaghet måste undvikas till varje pris.

3.6 Den europeiska taxonomin bör således även kunna överstiga och ersätta de befintliga enskilda och spridda tillvägagångssätten i medlemsstaterna. Detta innebär emellertid inte att de goda erfarenheter som hittills gjorts helt enkelt bör kastas överbord. Om möjligt bör man utnyttja dem. I detta sammanhang är det också viktigt att taxonomin bygger på befintliga internationella ramar.

([3]) COM(2018) 353 final och COM(2018) 355 final

3.7 I slutändan är det av yttersta vikt att hela EU talar med en röst i denna fråga och följer samma tillvägagångssätt. Det gynnar också den inre marknaden, eftersom det gör det lättare att i hela EU locka till sig kapital för hållbara investeringar. Kostnaderna för marknadsaktörerna kommer nämligen att sjunka eftersom de inte längre behöver uppfylla olika krav i olika medlemsstater. Investerarna kommer att få fler valmöjligheter och enklare kunna investera över gränserna.

3.8 Såsom helt riktigt konstateras i handlingsplanen är ”vetenskapen bakom hållbar utveckling […] dynamisk och under utveckling, på samma sätt som samhällets förväntningar och investerarnas och marknadens behov” ([4]). Taxonomin bör därför ses som ett föränderligt instrument, och kommer regelbundet att behöva ses över och vid behov anpassas och/eller ändras. Det gäller att gå snabbt fram, men inte alltför snabbt.

3.9 Mot bakgrund av ovanstående håller kommittén med om att ett stegvist och mjukt tillvägagångssätt är att föredra. Detta gäller för övrigt även i fråga om genomförandet av de olika åtgärderna och målen i handlingsplanen.

3.10 Det är därför bra att börja med ett begränsat antal områden ([5]) och till att börja med enbart ett begränsat antal rättsliga skyldigheter ([6]). Det ger alla möjlighet att göra sig förtrogna med det nya tillvägagångssättet och skaffa sig nödvändig erfarenhet. Dessutom handlar det om en snabbföränderlig omgivning, och man bör ta hänsyn till att en ekonomisk övergång alltid kräver viss tid. Det är alltså också lämpligt med en regelbunden översyn av de uppnådda resultaten och framstegen. Kommittén stöder förslaget att denna ska göras vart tredje år.

3.11 I linje med vad som sägs ovan kan kommittén stödja tillvägagångssättet i de aktuella förslagen med en miljödimension. Ur ett helhetsperspektiv fortsätter dock kommittén att efterlysa hänsyn till den övergripande samstämmigheten. I detta sammanhang är det positivt att de principer som slås fast i den europeiska pelaren för sociala rättigheter tas med och att man kräver att den ekonomiska verksamheten ska utföras i enlighet med såväl internationella minimigarantier på det sociala området och arbetsområdet som redovisningsstandarder. Samtidigt bör det i fråga om de förstnämnda normerna noteras att det handlar om minimigarantier, och att ytterligare åtgärder därför fortfarande bör vidtas. På samma sätt gäller det också att i framtiden verka för en utvidgning till mål för social hållbarhet och bolagsstyrning.

3.12 Samtidigt är det viktigt att redan från början eftersträva största möjliga tydlighet och säkerhet. Kommittén ställer sig till fullo bakom valet att införa en EU-taxonomi med hög detaljnivå. Detta gör det möjligt att ständigt ha största möjliga klarhet om vilka verksamheter som verkligen är miljömässigt hållbara och redan från början undanröja varje tvivel. Detta kommer dessutom att ge bättre möjligheter att mäta och kartlägga bidraget till miljömålen. Det är inte bara viktigt i sig, utan även med tanke på den fortsatta utvecklingen i framtiden.

3.13 Utöver tydlighet och säkerhet är även den praktiska användbarheten av taxonomin och alla senare beslut som bygger på den ytterst viktig. Olika aktörer, som ofta inte är specialister, kommer nämligen att beröras av den. De kommer att behöva utbildas för att tala samma ”språk”. Dessutom kommer perspektivet inte alltid att vara detsamma för företag som för aktörer i den finansiella sektorn.

3.14 Regelverket bör därför skräddarsys för företagen, med beaktande av deras verksamhet och av att de befinner sig i änden av kedjan. Det måste även kunna tillämpas såväl i ett stort och internationellt sammanhang som av små företag och i ett lokalt sammanhang. Med tanke på de stora inbördes skillnaderna är ett sektoriellt tillvägagångssätt på sin plats här. För kommittén står det klart att dessa åtgärder även bör komma de små och medelstora företagen till godo, i synnerhet som de utgör ryggraden i den europeiska ekonomin. Därför är det nödvändigt att kriterierna även är skalbara.

3.15 När det gäller att locka till sig finansiering för miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter är det nödvändigt att förebygga snedvridning av konkurrensen mellan företag. De tekniska granskningskriterierna bör utformas så att alla berörda ekonomiska verksamheter inom en viss sektor kan kvalificera sig som miljömässigt hållbara och behandlas lika om de bidrar lika mycket till de fastställda miljömålen. I detta sammanhang efterlyser kommittén särskild uppmärksamhet för de utmaningar som kommer att uppstå vid harmoniseringen av de tekniska granskningskriterierna för olika ekonomiska (del)sektorer och datasekretessen.

([4]) COM(2018) 353 final, s. 7.
([5]) Särskilt miljö och först senare andra områden såsom det sociala.
([6]) T.ex. artikel 4 i förslaget till förordning.

3.16 I samband med ovan nämnda praktiska användbarhet välkomnar kommittén att stor hänsyn har tagits till arbetet i nämnden för lagstiftningskontroll. Således bör anpassningen av texterna så att taxonomin ska användas först när den är stabil och mogen stödjas.

3.17 På samma sätt och med hänsyn till förenligheten med EU:s finanslagstiftning är det positivt att de europeiska tillsynsmyndigheterna ([7]) ska spela en nyckelroll i utarbetandet EU-taxonomin. Detta bör säkerställa att den kommer att kunna användas av finansinstituten och kunna tillämpas på finansiella produkter. Här är det lämpligt att ta hänsyn till proportionalitetsprincipen, till förmån för små och lokala institut. Sammantaget gäller det att i möjligaste mån begränsa de ytterligare bördorna och kostnaderna för reglering och tillsyn.

3.18 Vidare kommer uppmärksamheten på praktisk användbarhet inte bara företagen och aktörerna i det finansiella systemet till godo, utan också konsumenterna och investerarna. Även de kommer att dra nytta av detta. Det kommer nämligen att bli möjligt att skapa ännu mer säkerhet och tydlighet beträffande de hållbara investeringar som de gör eller vad deras medel används för.

3.19 Även mer allmänt är uppmärksamheten på de ovan nämnda principerna om säkerhet, tydlighet och praktisk användbarhet lämplig för att maximera möjligheterna till framgång och ett faktiskt och fullständigt uppnående av handlingsplanens mål.

3.20 Kommittén ställer sig även positiv till inrättandet av nya referensvärden för koldioxidsnåla investeringar och för klimatpositiva investeringar. Genom att undanröja den nuvarande fragmenteringen främjar de en bättre fungerande inre marknad och genom att tillhandahålla mer och bättre information ökar de skyddet och transparensen för investerarna. Dessutom kommer dessa referensvärden att leda till mer och bättre klimatrelaterad information från företag samt jämförbarhet mellan dem. De kan också ge ett stort bidrag till projekt och tillgångar som bidrar till att uppnå klimatmålen i Parisavtalet.

3.21 För kommittén är även information och kommunikation av avgörande betydelse. Målen i handlingsplanen och alla åtgärder i det sammanhanget kan också främjas avsevärt på andra sätt. Kommittén anser det därför vara mycket lämpligt att stor uppmärksamhet ägnas åt information och kommunikation med alla berörda parter och med allmänheten. Man skulle kunna utarbeta en plan för att ge alla berörda parter så mycket information som möjligt och inleda en dialog med dem, så att det uppstår en ”buy-in” som gör alla till partner i arbetet för att uppnå målen. Även finansiell upplysning och utbildning skulle kunna ingå i detta arbete. Människorna gör skillnad!

Bryssel den 17 oktober 2018.

Luca JAHIER
Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs ordförande

([7]) Mer kända under den engelska förkortningen ESA (”European Supervisory Authorities”).